

Örgütsel Nostalji

Leyla Erat Ocak¹

ÖZET

Nostalji kavramı çeşitli disiplinlerde araştırılmıştır; ancak nostaljinin örgütsel düzeyde kavramsallaştırılması ve operasyonel hale getirilmesi literatürde henüz yeni sayılmaktadır. Ayrıca, örgütsel nostaljinin belirli örgütsel davranışlar üzerindeki rolünü inceleyen ampirik çalışma eksikliği bulunmaktadır. Araştırmacılar nostaljinin örgütlerde çeşitli önemli roller oynadığını öne sürmüşlerdir. Şu anda, bu bağlamda nostaljinin rolüne ilişkin kapsamlı bir genel bakış bulunmamaktadır. Bu bölümde, örgütsel davranış konuları arasında güncel olan örgütsel nostalji terimi incelenmektedir. Bu kapsamda öncelikle nostalji teriminin kavramsal gelişimi ve nostalji düzeylerine yer verilmiştir. Örgütsel davranış literatüründe araştırılan yeni kavramlardan birisi olan örgütsel nostaljinin kavramsal gelişimi ve önemi açıklanmıştır. Çalışmanın ilerleyen kısımlarında ise örgütlerde nostalji üzerine bir model incelenmiştir. Çalışma sonuç kısmı ile tamamlanmıştır. Örgütsel nostalji kavramı noktasında yerli literatürde az sayıda çalışma yer almaktadır. Literatürde bulunan çalışmalara bakıldığında ise tehdit varlığında örgütsel nostaljinin kimlik veya başa çıkma etkileri üzerine yoğunlaşıldığı görülmektedir. Bu nedenle örgütsel nostalji kavramına yönelik farkındalık yaratılması ve farklı alanlarla da ilişkilendirilmesi gerekmektedir.

1. GİRİŞ

Nostalji günlük yaşam yapısının önemli bir parçasıdır. Nietzsche'ye göre nostalji, intikamımızı sürdürmeye devam etmenin bir yoludur ve bunu büyük ve kızgın bir özleme dayandırmaktadır. Nostalji sayesinde, şimdiki acılarımızdan bir geçmişe atıfta bulunabileceğimiz ve bugünü geçmişle birlikte kullanacak bir geleceğe doğru ilerleyen bir geçmiş yaratırız (Bryan, 2012, s 31). Nostalji terimi, tarihsel gelişim evrelerinde uzun yıllar bilimsel olarak göz ardı edildikten sonra son dönemdeki teorik ve ampirik

1 Arş. Gör., Hitit Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Uluslararası Ticaret ve Lojistik Yönetimi Bölümü, leylaerat@hitit.edu.tr, ORCID: 0000-0002-7136-2493

gelişmelerin merkezinde bulunmaktadır (Sedikides vd., 2008, s. 304). Bu gelişmelerin ise nostalji anlayışında bir dönüşüme yol açtığı görülmektedir. Bu yeni anlayışa göre nostalji; tıbbi bir hastalığı, psikiyatrik rahatsızlığı veya psikolojik rahatsızlığı olmamasından ziyade, bireylerin yaşamlarındaki psikolojik kaynakları harekete geçirme aracı olarak daha çok kabul görmüştür (Wildschut vd., 2011, s. 77; Batcho, 2013, s. 173).

Örgütsel nostalji kavramı örgütsel davranış literatüründe araştırılan yeni kavramlardan birisidir. Örgütsel nostalji, kişinin örgütsel yaşamındaki geçmiş olaylara ve yönlerine yönelik duygusal bir özlem, yaygın olarak yaşanan ancak yeterince anlaşılmamış bir duygudur. Son yıllarda, çağdaş yönetim literatüründeki araştırmacılar, nostaljinin çalışanların örgütlerdeki çalışma hayatıyla da ilgili olduğunu vurgulamaktadır. Bireylerin yaşamlarının farklı yönlerine ait deneyim ve anılarının yanı sıra, iş arkadaşları, yöneticileri ve örgütleriyle ilgili geçmiş iş deneyimleri ve anılarının da olduğu ve bunları hatırladıkları ileri sürülmektedir (Gabriel, 1993; Strangleman, 1999). Bu nostaljik geçmiş deneyimler ve anılar, çalışanlar için örgütün anlamını güçlendirmekte ve çalışanların örgütte kalmasını sağlamaktadır (Leunissen vd., 2018).

2. NOSTALJİ

2.1. Nostaljinin Kavramsal Gelişimi

Nostalji terimi ilk kez 1688 yılında İsviçreli Doktor Johannes Hofer tarafından, uzun süre evlerinden uzakta kalan İsviçreli paralı askerlerin marazi semptomlarını tanımlamak için kullanılmıştır. Terim etimolojik olarak Yunanca eve dönüş anlamına gelen *nostos* ve acı anlamına gelen *algos* kelimelerinden türemiştir. Başlangıçta terim akut veya patolojik sıla hasretini ifade etmekte ve bu anlamı bazı Avrupa dillerinde hala korumaktadır. Napolyon Savaşları'na kadar nostalji, İsviçre'ye özgü bir hastalık olarak görülmüş ve zaman zaman ani irtifa değişikliklerine ya da solunan havanın kalitesine bağlanmıştır (Gabriel, 1993).

20. yüzyılın ortalarına gelindiğinde, psikodinamik bakış açısının yükselişiyle birlikte nostalji kavramı, yaşamların önceki dönemlerine dönme arzusu ve bu arzuyla birlikte ortaya çıkan hüznün durumuna dayanan regresif bir bozukluk olarak görülmüştür (Wildschut ve Sedikides, 2023). Bu süreçte nostalji kavramı sıla özlemi ile özdeşleştirilmiştir. Ancak bu bakış açısı 20. yüzyılda Davis'in (1979) çalışmasıyla değişmeye başlamıştır. Bu çalışmada Davis (1979), üniversite öğrencilerinin nostaljiyi ev özleminden farklı olarak algıladıklarını ve nostaljiyi "sıcak, eski zamanlar, çocukluk ve özlem" gibi kelimelerle ilişkilendirdiklerini bulmuştur. Buna paralel olarak,

terimlerin tanımları da nostalji ve sıla hasreti arasında bir ayrım yapmıştır. İlki “geçmişe yönelik duygusal bir özlem ya da özlem dolu bir sevgidir” olarak tanımlanmaktadır (Pearsall, 1998, s. 1266). Buna karşılık, ikincisi “kişinin evinden uzak kaldığı bir dönemde evine duyduğu özlemi” ifade etmektedir (Pearsall, 1998, s. 877). Benzer şekilde, nostalji kavramının anımsamadan da farklı olduğu öne sürülmektedir. Anımsama, geçmişteki olumlu anıları içermediği için nostaljiden daha geniş bir kavramdır. Ayrıca nostalji, anımsamadan farklı olarak, bugünün geçmişle karşılaştırılmasını ve geçmişe dönme arzusunu içermektedir (Wilson, 2005).

Davis (1979, s.18) nostaljiyi “mevcut ya da yaklaşmakta olan durumlara yönelik bazı olumsuz duygular bağlamında yaşanmış bir geçmişin olumlu tonda çağrıştırılması” olarak tanımlamaktadır. Örneğin, Hepper ve diğerleri (2012), nostaljinin prototipik özelliklerini belirlemek için yaptıkları bir dizi çalışmada, katılımcıların nostalji kavramını daha çok anılarla ve geçmişle eşleştirdiklerini bulmuşlardır. Katılımcılara göre nostalji kavramı hem olumlu duyguları (örn. sakinlik, rahatlık) hem de olumsuz duyguları (örn. üzüntü, acı, yalnızlık, kayıp) içermektedir. Frijda’ya (2007, s. 162) göre nostalji, “sevilen bir şeyin hatırlanmasından duyulan haz ile o olayın geri dönülmez bir şekilde yok olmasının neden olduğu acının bir karışımından” oluşmaktadır. Benzer bir tanım Leunissen ve diğerleri (2018, s. 451) tarafından da önerilmiştir; “nostalji, ağırlıklı olarak olumlu olsa da acı/tatlıdır, kişinin hayatındaki önemli olaylara atıfta bulunur ve başkalarıyla ilişkili olarak benliği içermektedir”. Dolayısıyla nostaljinin tanımı ve kapsamı konusunda literatürde bir fikir birliği olmadığı açıktır.

Hepper ve diğerleri (2012) nostaljinin işlev ve faydalarını olumlu duygulanım, özsaygı, sosyal bağlılık ve varoluşsal anlam olarak belirlemiştir. Nostaljinin, benliğin güçlendirilmesi, anlamın yeniden üretilmesi, ilişkisel bağların ve sosyal bağlılığın güçlendirilmesi, olumlu duygulanım yaratılması ve olumlu benlik saygısının sürdürülmesi şeklinde varoluşsal işlevleri olduğu vurgulanmaktadır (Sedikides vd., 2004; Routledge vd., 2012). Ayrıca nostaljinin psikolojik işlevler yaklaşımı son zamanlarda yaşamın anlamı ve işin anlamı ile ilişkili bireysel, kolektif ve hatta örgütsel nostalji çalışmaları için önemli bir teorik temel oluşturmaktadır.

Bu noktada yaklaşım, nostaljinin üç küresel psikolojik işleve hizmet ettiğini belirtmektedir. Nostalji pozitif duygular üretmekte, olumlu benlik saygısını korumakta ve geliştirmekte ve sosyal bağlılık kaynağı olarak da hizmet etmektedir. Ayrıca nostaljinin dördüncü psikolojik işlevi, insanların hayatlarında bir anlam duygusu bulmalarına ve sürdürmelerine yardımcı olmak olarak keşfedilmiş ve benimsenmiştir. Nostaljinin anlam işlevine göre

insanlar varoluşsal meselelerle uğraşmak için geçmişe yönelirler. Bu nedenle nostalji, insanların sadece ölüm meselesini takip etmelerine yardımcı olmakla kalmaz, aynı zamanda hayatın anlamını anlamalarına ve sürdürmelerine yardımcı olmakta, böylece daha kapsamlı bir varoluşsal kaynak haline gelmektedir (Wildschut vd., 2006, ss. 985-986).

Kavramsallaştırma açısından bakıldığında nostaljinin hem bilişsel hem de duyuşsal bileşenler içerdiği görülmektedir (Werman, 1977). Nostaljinin bilişsel yönünü geçmişteki anılar ve deneyimler oluştururken, duyuşsal yönünü ise bu anıların uyandırdığı duygular oluşturmaktadır (Baumgartner, 1992). Ayrıca insan durumunun temel yönlerinden birisi olan nostalji olgusu, psikoloji, tarih, antropoloji, sosyoloji, çevre psikolojisi, sosyal bilimler ve diğer eklektik yaklaşımlarla ilgilenen bir konu haline de gelmiştir (Holbrook, 1993, s. 245). Araştırmacılar, çok çeşitli tüketim deneyimleriyle bağlantılı olan nostalji hissi ile ilgili olarak nostalji ve geçmişe özlem arasındaki ilişkide birçok soruya cevap bulmaya çalışmaktadırlar (Belk, 1991, s. 613; Hirsch, 1992, s. 390).

2.2. Nostalji Düzeyleri

Baker ve Kennedy (1994) nostaljiyi gerçek, simüle edilmiş ve kolektif nostalji olarak üç düzeyde tanımlamıştır. *Gerçek Nostalji*, doğrudan deneyimlenen geçmişe yönelik duygusal bir özlemi ifade etmektedir. Örneğin, üniversite yıllarına ait bir şarkıyı duymak, hayatlarının o dönemine ait anıları hatırlatabilir. Burada önemli olan husus, gerçek nostaljide bireylerin nostaljiyi doğrudan yaşadıkları anılardan hissetmeleridir. *Simüle nostalji*, bireylerin doğrudan deneyimlemedikleri ancak sembolik anlamları bakımından nostalji duygularını tetikleyen nesnelere, deneyimler ya da mekânlardan kaynaklanan duyguları ifade etmektedir. İnsanların müze ziyaretlerinde hissettikleri duygu, simüle edilmiş nostaljiye bir örnektir. İnsanlar müzeleri ziyaret ettiklerinde, o dönemlerde yaşamamış olsalar bile, atmosfer, nesnelere veya diğer faktörler sembolik önemleri nedeniyle nostaljiyi tetikleyebilmektedir. *Kolektif nostalji* kavramı ise herhangi bir kültür, ulus ve grubun ortak geçmişine duyulan duygusal özlemi ifade etmektedir. Ayrıca kolektif nostalji, “kişinin kendisini belirli bir sosyal kimlik açısından veya belirli bir grubun üyesi olarak düşünmesine bağlı olan ve bununla ilgili olaylar veya nesnelere ilgili nostaljik bir hayal” anlamına gelmektedir (Wildschut vd., 2014, s. 845). Bu bağlamda, kolektif nostalji geçmişteki kolektif anıların hatırlanmasıyla ortaya çıkmaktadır.

Havlena ve Holak, (1991, s. 108) ise nostaljinin düzeylerini gerçek nostalji, canlandırılmış nostalji ve toplu nostalji olarak tanımlamaktadır.

Gerçek nostalji, tecrübe edilmiş geçmiş için tatlı acı veya duygusal bir özlem anlamına gelmektedir. Davis (1979, s. 19) gerçek nostaljinin ancak olayın yaşanması durumunda tecrübe edilebileceğini belirtmiştir. Gerçek nostalji yaratabilen uyaranlar canlı anılardan oluşmaktadır. Düzensiz bellekle, çok canlı ve daha renksiz bir parçanın hangisinin dikkat çekeceği açık olmaktadır (Alba ve Hutchinson, 1987, s. 412). *Canlandırılmış nostalji*, gerçeğe ulaşmanın mümkün olmadığı noktada, canlandırılan nostaljidir. Dolaylı olarak deneyimlenen, geçmiş için duygusal veya acı tatlı bir özlem ifade eden canlandırılmış nostalji, sevilen birinin hikayeleri ve yorumları ile hatırlanabilir. Antika ve koleksiyon, canlandırılmış nostaljiyi ortaya çıkarmak için insanların ürünlerinin iyi örnekleridir. *Toplu nostalji* ise bir kültürün temsiline karşı hissedilebilmektedir. Bu nedenle, bir kültürü, kuşağı ya da ulusu temsil eden geçmişin acı verici tatlı öfkesine toplu nostalji denilebilir. Bireysel bir fenomen olmamakta, aynı bağlamda sunulduğunda benzer geçmişe sahip bireyler arasında duyguları daha tutarlı hale getiren sosyalist bir kavramdır. Belk (1990, s. 672), kolektif belleğin söz konusu kuşağa özgü olduğunu savunmaktadır. Bunun, insanların topladığı ürünlerin türü ve müzik zevkleri üzerinde bir etkisi olacaktır (Davis, 1979, s. 103). Benzer şekilde, bir kuşaktan insanların 1957 Chevrolet arabaları veya belirli müzikler için kolektif nostalji hissedebilecekleri, ancak diğer kuşaklardan insanların nostaljik yansımalar için nesle özgü kolektif sembollere sahip olacağı belirtilmektedir.

Ayrıca Stern (1992) tarafından da nostalji kişisel ve tarihsel nostalji olarak sınıflandırılmıştır. *Kişisel nostalji*, kişinin gençken daha yaygın olan nesnelere yönelik tercihidir (Holbrook ve Schindler, 1991, s. 332). Bu haliyle kişisel nostaljinin, bireylerin kişisel ve özel yaşamlarındaki deneyim ve anılardan kaynaklandığı anlaşılmaktadır. Çocukluk gibi yaşamın çeşitli evrelerinde farklı nesne ve durumlardan kaynaklanan bu deneyimlerin nostalji duygusu üzerindeki etkileri de kişisel nostalji kapsamında incelenmiştir. Kişisel nostalji, örgüt üyelerinin karşılaştıkları zorluklarla başa çıkmalarını sağlayabilmektedir. Örneğin, örgütlerdeki temel zorluklardan biri kişisel çıkardan vazgeçmek ve bunun yerine kolektife katkıda bulunmaktır. Kişisel nostalji, sosyal ilişkilerin ve bağlılığın güçlü bir hatırlatıcısı olarak işlev görmektedir (Abeyta vd., 2015) ve bunu yaparken, kişinin kendi pahasına bile olsa (Stephan, vd., 2014) kolektife fayda sağlayan davranışlarda bulunmaya daha istekli hale getirmektedir (Wildschut vd., 2014). *Tarihsel nostalji* ise günümüzden daha üstün olarak görülen uzak geçmişteki bir zamana geri dönerek çağdaş yaşamdan uzaklaşma arzusunu ifade etmektedir (Stern, 1992, s. 13) ve geçmişteki bu zaman, insanlar tarafından doğrudan deneyimlenemeyen bir dönemdir (Marchegiani ve Phau, 2010).

3. ÖRGÜTSEL NOSTALJİ

3.1. Örgütsel Nostaljinin Kavramsal Gelişimi

Çeşitli yazarlar nostaljinin örgütlerde yaygın olarak yaşanan, hatta baskın bir duygu olduğunu ileri sürmüşlerdir (Gabriel, 1993; Strangleman, 1999). Bir örgütün başarılı veya başka bir şekilde unutulmaz günlerine ilişkin nostaljik hatıralar etnografik çalışmalarda tekrar eden bir tema olarak ortaya çıkmaktadır (Ybema, 1997; Parker, 2000). Gabriel (1993) örgütsel nostalji terimini ilk kullananlar arasındadır. Çeşitli örgütlerden çalışanlarla görüşmeler yapmıştır. Nostaljik anlatılar yöneticilere, ayrılan iş arkadaşlarına veya diğer karakterlere ve binalara odaklanmıştır. Ayrıca, nostaljik anlatılar ya ayrılan yöneticiler ya da iş arkadaşlarıyla kurulan aidiyet duygusu ya da eski binaların sosyal etkileşimleri nasıl teşvik ettiği ile ilgilidir. Altta yatan farklı bir tema ise iç tasarım değişikliklerinin, binanın karakterinin olmaması, çevre üzerindeki özerkliğin kaybedilmesi veya gürültü gibi farklı çalışma koşullarına yol açmaktadır. Gabriel (1993) nostaljinin işyerindeki süreksizlik tarafından tetiklendiğini ve nostaljinin çalışanların süreksizlikle başa çıkmasına yardımcı olduğunu düşünmektedir.

Örgütsel bir perspektiften bakıldığında nostalji, kişinin örgütsel yaşamının geçmiş olaylarına ve yönlerine yönelik duygusal bir özlem veya özlem dolu bir sevgidir (Leunissen vd., 2018, s. 47). Araştırmacılar ayrıca örgütsel nostaljinin diğer nostalji türlerinden farklarını da vurgulamıştır. Bu bağlamda örgütsel nostalji, kişisel nostaljinin odak noktası olan bireysel yaşamdan ziyade iş yaşamındaki geçmiş deneyimlere odaklanmaktadır. Kolektif nostalji, bireylerin üyesi oldukları grupla paylaştıkları deneyimlere odaklanırken, örgütsel nostaljinin kapsamı bireysel iş deneyimidir. Bu deneyimlerin örgütün diğer üyeleriyle paylaşılması da gerekli değildir.

Örgüt açısından nostalji, çalışanların deneyimlerini ve mevcut ürün veya hizmet seçimlerini etkileyen bireysel bir duygu olarak tanımlanmaktadır (Hwang ve Hyun, 2013, s. 252). Nostalji, gergin ve sıkıntılı dönemlerdeki mutlu ve rahat zamanları veya anıları canlandırabilir (Holak ve Havlena, 1992, s. 384). Örgütlerde duygusal yaşam ve kararsızlığın karmaşıklığındaki ana faktörlerden biri nostalji kavramıdır (Kurşuncu vd., 2018, s. 954). Örgütsel nostalji, farklı bir durumda olmayan ve örgütlerin duygusal özelliklerini belirleyen çok sayıda örgütsel üye perspektifine sahip yaygın bir durum olarak tanımlanmaktadır. Bu bağlamda, karakterler ve olaylar hakkındaki örgütsel geleneği besleyen bir durumdur (Gabriel, 1993, s. 119). İlave olarak, örgütsel nostaljinin günümüzdeki olayların yorumlanması üzerinde de önemli bir etkisi vardır. Daha genel olarak nostaljinin

incelenmesi, farklı düşüncelerin ve duyguların çalışması noktasında güçlü bir faktördür. Clark ve diğerleri (2000, s. 748) örgütsel nostaljiyi, diğer nostalji formlarından farklı olarak kişisel ve kolektif olarak ele almaktadır. Kişisel ve örgütsel nostalji arasındaki ayrım, özel yaşam ile çalışma yaşamı alanları arasındaki farka dayanmaktadır. Ybema (2004, s. 826) ise örgütsel nostaljiyi, özünde samimi ortamın özlemi ve geçmişin kahramanca başarılarına bir dizi duygusal yönelim olarak tanımlamaktadır. Wildschut ve diğerlerine (2010) göre kolektif nostalji, belirli bir toplumsal kimliğin veya grubun üyesi olarak kendi kendini yansıtmasıdır. Çalışma ortamındaki diğer grup üyeleriyle paylaşılmayan kişisel deneyimler, örgütsel nostaljinin kolektif nostaljiden farkını ifade etmektedir. Örgütsel nostalji, sevgi dolu anıların, yaşamın hayata değer kattığı ve bireyler için bir anlam kaynağı olduğu temelini oluşturduğu varsayılmaktadır (Hepper vd., 2012, s. 103; Van Tilburg vd., 2013, s. 451).

Burghausen ve Balmer (2014, s. 392) hafızanın, kurumsal tarih, örgütsel gelenek, örgütsel nostalji gibi bir örgütün geçmişine atıfta bulunmanın diğer biçimlerini de içeren geniş ve çok yönlü bir kategoriye temsil ettiğini öne sürmektedir. Örgütsel hafıza, sabit ve organik bir bilgi deposunu kapsayan ve bu nedenle geçmişin çok yönlü bir kullanımını sunan bir şemsiye terim iken, örgütsel nostalji, çalışanların örgütsel nostaljinin özellikleri aracılığıyla geçmişini aktif olarak algıladığı ve hissettiği anıların “yaşayan” yönünü açıkça temsil etmektedir (Ybema, 2004). Örgüt kültürü ve nostalji ise iç içe geçmiş olgular olmasına rağmen farklı kavramlardır. Özellikle örgüt kültürü geçmiş, bugün ve gelecek odaklı bir olgudur (Schein, 1985) ve geçmiş, örgüt kültürünün tarihsel kaynağıdır (Rowlinson ve Hassard, 1993). Buna ek olarak, geçmiş örgütsel deneyimler, hikâyeler ve olaylar örgüt üyeleri için kültürün yansıtılmasına ve yeniden oluşturulmasına katkıda bulunmaktadır (Rowlinson ve Hassard, 1993; Melo, 2012). Bu bağlamda, örgütsel nostalji, bu geçmiş deneyimleri, örgütsel uygulamaları ve örgüt kültürünün rutin tarafını ve “eski güzel günlerdeki” örgüt kültürünü yansıtmaktadır. Bir anlamda örgütsel nostalji, kültürün “kayıp” kısmına odaklanmaktadır (Gabriel, 1993). Özellikle nostalji, geçmiş deneyimlerden ve anılardan kaynaklanan, kendiyile ilgili, sosyal ve ağırlıklı olarak olumlu bir duygu olmakta (Stephan vd., 2015) ve örgüt kültürünün duygusal yönünü yansıtmaktadır.

3.2. Örgütsel Nostaljinin Önemi ve Özellikleri

Örgütsel nostalji, örgütte meydana gelen kendine özgü ve anlamlı olaylara atıfta bulunan bir biçimdir (Leunissen vd., 2018). Bu tür olaylar merkezi olarak benliği ön plana çıkarmakta ve hatırlandığında çalışana örgütü hakkında nostalji aşılmaktadır. Olaylar olumlu bir şekilde değerlendirilmekte, ancak

değerli anlar geri dönülemez bir şekilde ortadan kalktığı için bir miktar üzüntü de hissedilmektedir (Leunissen vd., 2021). Örgütsel nostalji, benliğin bir yönüdür (Van Tilburg vd., 2018) ve benlik, kişinin yaşam olaylarının, rollerinin, yeteneklerinin ve sosyal ilişkilerinin bilişsel bir temsili olarak tanımlanmaktadır (Sedikides ve Gregg, 2003). Örgüt içindeki benlik (Ferris vd., 2018), işyerindeki önemli diğer kişilerle (örn. meslektaşlar, yöneticiler, müşteriler) sosyal etkileşimler, işle ilgili olaylar veya zorluklar ve fiziksel çevre (Gabriel, 1993; Ylijoki, 2005) hakkındaki anıları içermektedir. Bu anılar geri getirildiğinde, örgütsel nostalji duygusunu tetiklemektedir (Leunissen vd., 2018).

Örgütsel nostalji, dayanıklılık ve çalışanın çevresini kontrol etme ve etkileme yeteneği ile ilişkilidir. Örgütsel nostalji, çalışanların ihtiyaçları tehdit edildiğinde başvurabilecekleri bir psikolojik ihtiyaç tatmini kaynağı olarak işlev görmektedir. Bu kaynak, çalışanların sıkıntılarla başa çıkmalarını ve dolayısıyla daha dayanıklı olmalarını sağlamaktadır (Hobfoll, 2002). Araştırmalar, örgütsel nostalji ile dayanıklılık arasında bir bağlantı olduğunu göstermektedir. Bu duygu, bir topluluk merkezinin (Milligan, 2003) veya hızla değişen bir kurumsal ortamın (Brown ve Humphreys, 2002; Ylijoki, 2005) kapatılmasında olduğu gibi kimlik süreksizliğinin getirdiği tehdiye karşı koymaya yardımcı olmaktadır. Son olarak, nostalji öz sürekliliği artırmakta (Sedikides vd., 2015; Zou vd., 2018) ve hayatın anlamlı olduğu duygusunu güçlendirmektedir (Routledge vd., 2012; Sedikides ve Wildschut, 2018).

Nitel yaklaşım açısından, örgütsel bağlamda nostaljinin içeriği ve çerçevesi temel olarak anlatı analizi (Ylijoki, 2005), vaka çalışması analizi (Bardon vd., 2014; 2015) ve görüşmeler (Gabriel, 1993; Milligan, 2003) kullanılarak ölçülmüştür. Nicel ölçümler açısından, nostalji ölçeklerinin boyutsallığı ve genellebilirliği kişisel sınırlarla sınırlanmaktadır. Örgütsel nostalji alanındaki araştırmaların büyük bir kısmının, *Kişisel Nostalji Ölçeği* (Leunissen vd., 2018) ve *Southampton Nostalji Ölçeği* (Van Dijke vd., 2015; Van Dijke vd., 2019) olarak uyarlanmasına dayandığı görülmektedir.

Nostalji olgusu güncel literatürde psikanalist psikolojiden sosyolojiye, örgütsel bağlamdan endüstriyel sosyolojiye kadar pek çok alanda ilgi çeken bir kavram olmuştur. Bu alanlar dikkate alındığında nostaljinin özellikleri arasında; hatıra türleri (Kaplan, 1987, s. 469), tatlı ve acı hatıralarla ilişkilendirilen bir duygu ve belirli bir zamana duyulan özlem ve sıcak, güçlü bir arzu (Gabriel, 1993, s. 121) sayılabilmektedir. Nispeten nostalji, geçmiş yaşamın daha iyi olduğu inancıyla akan bir geçmişe seyirci kalmanın zor olduğu düşüncesiyle ilişkilendirilen bir kavram olarak son zamanlarda kabul

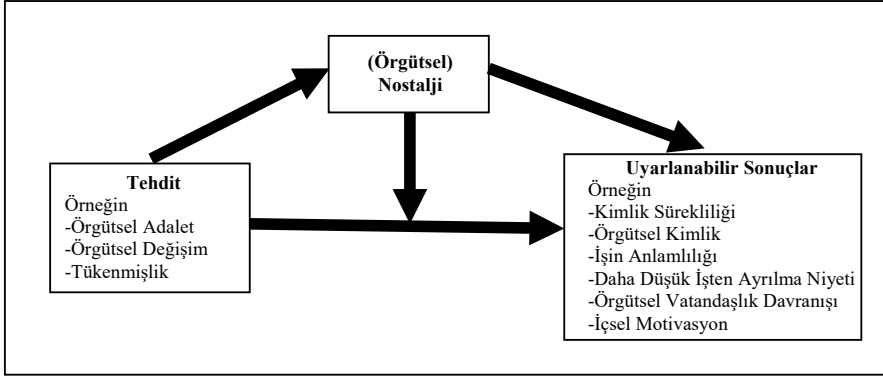
görmektedir (Gabriel, 1993, s. 119). Bu doğrultuda nostaljinin bir örgüt bağlamında nasıl sunulabileceğini gösteren birçok çalışma yapılmış ve bu noktada nostalji örgütsel literatürde yerini almıştır (Brown ve Humphreys, 2002). Bu çalışmalar ayrıca nostaljinin örgütsel ortamda paylaşılan ve birlikte yaratılan sosyal ve baskın bir duygu olduğunu, ayrıca sadece bireysel olarak değil diğer insanlarla da yaşanabileceğini öne sürmektedir.

3.3. Örgütlerde Nostalji Üzerine Bir Model

Örgütlerde nostalji üzerine bir model, nostaljinin düzenleyici modelinden oluşmaktadır (Wildschut ve Sedikides, 2023). Bu model, örgütlerde nostaljinin iki yolla faydalı olduğunu öne sürmektedir. İlk olarak, tehdit nostaljiyi artırmakta ve bu da uyarlanabilir sonuçları artırmaktadır. İkincisi, nostalji tehditlerin uyarlanabilir sonuçlar üzerindeki olumsuz etkilerini azaltmaktadır.

Tehdit, örgütlerde nostaljiye yol açmaktadır. Konuyla ilgili nitel çalışmaların çoğu, yerleşik çalışma biçimlerine yönelik tehditlerin nostaljiyi tetikleyebileceğini öne sürmektedir (Brown ve Humphreys, 2002; Ylijoki, 2005). Diğer araştırmalar, düşük etkileşimsel adalet altında çalışanların çalışma günü boyunca daha fazla nostalji yaşadıklarını (Van Dijke vd., 2019) ve stres yaşamının nostaljiyi tetiklediğini (Zou vd., 2023) göstermektedir. Örgütsel nostalji bir kez aktive edildiğinde, işin anlamlılığı, içsel motivasyon, özgünlük ve işbirliği gibi iyi olma halini sürdürmektedir. Bu nedenle, örgütsel nostaljinin örgütsel özdeşleşmedeki rolü üzerine yapılan teorileştirmelerde bazen öne sürüldüğü gibi nostaljiyi kötü niyetli olarak görmek yerine (Bednar vd., 2020) örgütlerde teşvik edilmesi gereken bir duygu olarak görmek gerekmektedir.

Nostalji tehdidin örgütsel sonuçlar üzerindeki olumsuz etkilerini azaltmaktadır. Nostalji, düşük prosedürel adalet karşısında örgüt içinde işbirlikçi davranışı sürdürmekte (Van Dijke vd., 2015), düşük etkileşimsel adaletin varlığında içsel motivasyonu ve iş çabasını sürdürmekte (Van Dijke vd., 2019) ve tükenmişliği yüksek çalışanlar için işin anlamlılığını ve düşük işten ayrılma niyetini korumaktadır (Leunissen vd., 2018). Bu nedenle nostalji, çalışanların işle ilgili olumsuz deneyimlere karşı koymalarına yardımcı olan bir başa çıkma mekanizması oluşturmaktadır. Örgütlerde nostalji üzerine bir model Şekil 1'de yer almaktadır.

Şekil 1. Örgütlerde bir nostalji modeli (Van Dijke ve Leunissen, 2022, s. 3)

4. SONUÇ

Nostalji kavramı, çeşitli alanlardaki araştırmacıların önemli ölçüde ilgisini çekmiştir. Ancak, nostalji üzerine yapılan çalışmalar örgütsel davranış ve yönetim literatürü açısından henüz başlangıç aşamasındadır. Literatürde örgütsel nostaljiyi örgüt bazında inceleyen ve çoğunluğunun nitel olarak tasarlandığı çalışmalardan bazıları (Munro, 1998; Natali, 2004), örgütsel nostaljinin sosyal eşitsizliği sürdürdüğünü, statükoyu arttırdığını, örgütün örgütsel değişim ve katılım konusundaki münakaşaları desteklemek için esnek bir şekilde kullandığı bir araç olarak görmekte ve aidiyet hissini sabote etmek için örgütün geçmişi sildiğini ileri sürülmektedir. Öte yandan, nitel çalışmalardan bazıları ise (Gabriel, 1993; Milligan, 2003; Brown ve Humphreys, 2002; Ylijoki, 2005) nostaljinin örgütsel ortamdaki olumlu yönlerini vurgulamakta ve nostaljinin örtük organizasyonel değerleri ve gelenekleri koruduğunu düşünmektedir.

Gabriel (1993), nostaljinin birçok örgüt üyesi görüşünün hakimiyeti ve hatta bazı organizasyonların baskın duygusal karmaşıklığı anlamına geldiğini bulmuştur. Brown ve Humphreys (2002), kolektif nostaljinin öğretim üyeleri arasındaki iyi ilişkileri iyileştirdiğini, grup üyelerini birleştirdiğini ve onları diğer grup üyelerinden ayırdığını tespit etmiştir. Milligan (2003), örgütsel yer değiştirmenin bir sonucu olarak yaşanan yıkımın üstesinden gelinmesinde, önceki çalışılan iş yerlerine ait nostaljik hatıraların, paylaşılan nesiller arası kimliklerin güçlü kaynaklarını kullandıklarını bulmuştur. Sedikides ve diğerleri (2018), nostaljinin neden olduğu yaşamdaki anlamın iki deneysel yapının bir çalışmasında hedef takip motivasyonu ile ilişkili olduğu hipotezini test etmişlerdir. Dinç ve diğerleri (2019) ise örgütsel nostaljinin işten ayrılma niyetini önemli ölçüde ve olumsuz etkilediğini ortaya koymuştur.

Strangleman (1999) örgütsel nostaljiye farklı bir yaklaşım getirmiş ve nostaljinin bir yönetim aracı olabileceğini savunmuştur. Yöneticiler stratejik olarak bir örgütün geçmişine nostaljik bir ışık tutabilirler. British Rail'in tarihsel bir analizini kullanarak, yöneticilerin İngiliz demiryolu endüstrisinin görkemli günlerini yansıtarak çalışanların örgütsel değişime olan bağlılığını nasıl güçlendirdiklerini göstermiştir. Leunissen ve diğerleri (2018) tarafından yapılan çalışmada, bulgular örgütsel nostaljinin işin anlamını artırdığını ve işten ayrılma niyetini azalttığını göstermiştir. Araştırmacılar, nostaljinin özellikle tükenmişlik düzeyi yüksek olan çalışanlarda işin anlamını artırdığı ve bu şekilde işten ayrılma niyetini azalttığı sonucuna varmışlardır. Özetle, literatür, tehdit varlığında örgütsel nostaljinin kimlik veya başa çıkma etkileri üzerine yoğunlaşmıştır.

Örgütsel nostaljinin derinliklerini anlamanın yolu nostalji kavramını detaylı bir şekilde tanımlamaktan geçiyor. Nostalji, çok yakın bir zaman diliminde geçmiş yaşamın daha iyi olduğuna dair bir inançla geçmişin geçip gitmesini izlemenin zor olduğu düşüncesiyle ilişkilendirilen bir kavram olarak ele alınmaktadır. Örgütsel nostalji ise geçmiş yaşamının daha iyi olduğuna inanan bir kişinin geçmişteki örgütsel yaşamına, konumuna, işleyişine, çevresine ve olaylarına duyduğu özlem olarak tanımlanmaktadır (Kurşuncu vd., 2018, s. 956). Bu açıdan nostaljinin bir örgüt bağlamında nasıl temsil edilebileceğini gösteren çalışmalar yapılmış ve böylece nostalji örgütsel literatürde yerini almıştır. Bu çalışmalar ayrıca nostaljinin örgütsel ortamlarda paylaşılan ve birlikte yaratılan sosyal ve baskın bir duygu olduğunu ve nostaljinin sadece bireysel olarak değil başkalarıyla birlikte de yaşanabileceğini göstermektedir (Dinç vd., 2019, s. 351).

KAYNAKÇA

- Abeyta, A. A., Routledge, C. ve Juhl, J. (2015). Looking back to move forward: Nostalgia as a psychological resource for promoting relationship goals and overcoming relationship challenges. *Journal of Personality and Social Psychology*, 109(6), 1029. <https://doi.org/10.1037/pspi0000036>
- Alba, J. W. ve Hutchinson, W. J. (1987). Dimensions of consumer expertise. *Journal of Consumer Research*, 13. <https://doi.org/10.1086/209080>
- Baker, S. M. ve Kennedy, P. F. (1994). Death by nostalgia: A diagnosis of context: Specific cases. *Advances in Consumer Research*, 21(1), 169-174. <https://www.acrwebsite.org/volumes/7580/volumes/v21/na-21>
- Bardon, T., Jossierand, E. ve Villesèche, F. (2014). *Networks as media for nostalgia in an organisational context*. In K. Niemeier (Ed.), *Media and nostalgia*, Palgrave.
- Batcho, K. I. (2013). Nostalgia: Retreat or support in difficult times?. *American Journal of Psychology*, 126(3), 355-367. <https://doi.org/10.5406/amerjpsyc.126.3.0355>
- Baumgartner, H. (1992). *Remembrance of things past: Music, autobiographical memory, and emotion*. ACR North American Advances.
- Bednar, J. S., Galvin, B. M., Ashforth, B. E. ve Hafermalz, E. (2020). Putting identification in motion: A dynamic view of organizational identification. *Organization Science*, 31(1), 200-222. <https://doi.org/10.1287/orsc.2018.1276>
- Belk, R. W. (1990). The role of possessions in constructing and maintaining a sense of past. *Advances in Consumer Research*, 17. <https://www.acrwebsite.org/volumes/7083/volumes/>
- Belk, R. W. (1991). *Possessions and the sense of past, in highways and buyways*. R. W. Belk, (Ed.), Provo, Association for Consumer Research.
- Brown, A. D. ve Humphreys, M. (2002). Nostalgia and the narrativization of identity: A Turkish case study. *British Journal of Management*, 13(2), 141-159. <https://doi.org/10.1111/1467-8551.00228>
- Bryan, B. (2012). Revenge and nostalgia: Reconciling Nietzsche And Heidegger on the question of coming to terms with the past. *Philosophy and Social Criticism*, 38(1), 25-38. <https://doi.org/10.1177/0191453711421602>
- Burghausen, M. ve Balmer, J. (2014). Repertoires of the corporate past: Explanation and framework. Introducing an integrated and dynamic perspective. *Corporate Communications: An International Journal*, 19(4), 384-402. <https://doi.org/10.1108/CCIJ-05-2013-0032>
- Clark, S. C. (2000). Work-family border theory: A new theory of work/family balance. *Human Relations*, 53(6), 747-770. <https://doi.org/10.1177/0018726700536001>

- Davis, F. (1979). *Yearning for yesterday: A sociology of nostalgia*. The Free Press.
- Dinç, M., Uzunbacak, H. H. ve Akçakanat, T. (2019). Örgütsel nostaljinin işten ayrılma niyeti üzerine etkisinde işin anlamlılığının aracılık rolü. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 36, 349-369. <https://doi.org/10.30794/pausbed.448324>
- Ferris, D. L., Johnson, R. E. ve Sedikides, C. (2018). *The Self at work: Fundamental theory and research*. SIOP Organizational Frontiers Series. Routledge Press.
- Frijda, N. H. (2007). *The laws of emotion*. Lawrence Erlbaum Associates.
- Gabriel, Y. (1993). *Organizational nostalgia: Reflections on 'The Golden Age.'* In S. Fineman (Ed.), *Emotion in organizations* (pp. 118-141). Sage.
- Havlena, W. J. ve Holak, S. L. (1991). The good old days': Observations on nostalgia and its role in consumer behavior. *Advances in Consumer Research*, 18, 323-329. <https://www.acrwebsite.org/volumes/7180/volumes/>
- Hepper, E. G., Ritchie, T. D., Sedikides, C. ve Wildschut, T. (2012). Odyssey's end: Lay conceptions of nostalgia reflect its original homeric meaning. *Emotion*, 12, 102-119. <https://doi.org/10.1037/a0025167>
- Hirsch, A. R. (1992). Nostalgia: A neuropsychiatric understanding. *Advances in Consumer Research*, 19. <https://www.acrwebsite.org/volumes/7326/volumes/v19/NA-1>
- Hobfoll, S. E. (2002). Social and psychological resources and adaptation. *Review of General Psychology*, 6, 307-324. <https://doi.org/10.1037/1089-2680.6.4.307>
- Holak, S. L. ve Havlena, W. J. (1992). Nostalgia: An exploratory study of themes and emotions in the nostalgic experience. *Advances in Consumer Research*, 19, 380-386. <https://www.acrwebsite.org/volumes/7324/volumes/v19/NA-19>
- Holbrook, M. B. (1993). Nostalgia and consumption preferences: Some emerging patterns of consumer tastes. *Journal of Consumer Research*, 20. <https://doi.org/10.1086/209346>
- Holbrook, M. B. ve Schindler, R. M. (1991). Echoes of the dear departed past: Some work in progress on nostalgia. In R. H. Holman ve M. R. Solomon (Eds.) *NA-advances in consumer research* (Vol. 18, pp. 330-333). Association for Consumer Research. <https://www.acrwebsite.org/volumes/7181/volumes/v18/NA-18/full>
- Hwang, J. ve Hyun, S. (2013). The impact of nostalgia triggers on emotional responses and revisit intentions in luxury restaurants: The moderating role of Hiatus. *International Journal of Hospitality Management*, 33, 250-262. <https://doi.org/10.1016/j.ijhm.2012.09.001>
- Kaplan, H. A. (1987). The psychopathology of nostalgia. *Psychoanalytic Review*, 74(4), 465-486. <https://www.proquest.com/openview/febccda81d24efa4fceb0ea1820ff3dc/1?pq-origsite=gscholar&cbl=1820904>

- Kurşuncu, S. R., İmadoğlu, T. ve Çavuş, F. M. (2018). Mesleki tükenmişlik ve işten ayrılma niyeti ilişkisinde örgütsel nostaljinin etkisi. *BMIJ*, 6(4), 952-968. <https://doi.org/10.15295/bmij.v6i4.288>
- Lenuissen, J. M., Sedikides, C., Wildschut, T. ve Cohen, T. R. (2018). Organizational nostalgia lowers turnover intentions by increasing work meaning: The moderating role of burnout. *Journal of Occupational Health Psychology*, 23(1), 44-57. <https://doi.org/10.1037/ocp0000059>
- Leunissen, J. M., Wildschut, T., Sedikides, C. ve Routledge, C. (2021). The hedonic character of nostalgia: An integrative data analysis. *Emotion Review*, 13(2), 139-156. <https://doi.org/10.1177/1754073920950455>
- Marchegiani, C. ve Phau, I. (2010). Away from “unified nostalgia”: Conceptual differences of personal and historical nostalgia appeals in advertising. *Journal of Promotion Management*, 16(1-2), 80-95. <https://doi.org/10.1080/10496490903572991>
- Melo, T. (2012). Determinants of corporate social performance: The influence of organizational culture, management tenure and financial performance. *Social Responsibility Journal*, 8(1), 33-47. <https://doi.org/10.1108/17471111211196557>
- Milligan, M. J. (2003). Displacement and identity discontinuity: The role of nostalgia in establishing new identity categories. *Symbolic Interaction*, 26, 381-403. <https://doi.org/10.1525/si.2003.26.3.381>
- Munro, R. (1998). Belonging on the move: Market rhetoric and the future as obligatory passage. *The Sociological Review*, 46(2), 208-243. <https://doi.org/10.1111/1467-954X.00117>
- Natali, M. P. (2004). History and the politics of nostalgia. *Iowa Journal of Cultural Studies*, 5(1), 10-25. <https://doi.org/10.17077/2168-569X.1113>
- Parker, M. (2000). *Organizational culture and identity*. Unity and Division at Work SAGE Publications.
- Pearsall, J. (1998). *The new Oxford dictionary of English*. Oxford University Press.
- Routledge, C., Wildschut, T., Sedikides, C., Juhl, J. ve Arndt, J. (2012). The power of the past: Nostalgia as a meaning-making resource, *Memory*, 20(5), 452-460. <https://doi.org/10.1080/09658211.2012.677452>
- Rowlinson, M. ve Hassard, J. (1993). The invention of corporate culture: A history of the histories of Cadbury. *Human Relations*, 46(3), 299-326. <https://doi.org/10.1177/001872679304600301>
- Schein, E. H. (1985). *Organizational culture and leadership* San Francisco. Jossey-Bass.
- Sedikides, C. ve Gregg, A. P. (2003). Portraits of the self. In M. A. Hogg ve J. Cooper (Eds.), *Sage handbook of social psychology* (pp. 110-138). Sage Publications.

- Sedikides, C. ve Wildschut, T. (2018). Finding meaning in nostalgia. *Review of General Psychology*, 22(1), 48-61. <https://doi.org/10.1037/gpr0000109>
- Sedikides, C., Wildschut, T., Arndt, J. ve Routledge, C. (2008). Nostalgia: Past, present and future. *Current Directions in Psychological Science*, 17(5), 304-307. <https://doi.org/10.1111/j.1467-8721.2008.00595.x>
- Sedikides, C., Wildschut, T., Routledge, C. ve Arndt, J. (2015). Nostalgia counteracts self-discontinuity and restores self-continuity. *European Journal of Social Psychology*, 45(1), 52-61. <https://doi.org/10.1002/ejsp.2073>
- Sedikides, C., Wildschut, T. ve Baden, D. (2004). Nostalgia: Conceptual issues and existential functions. In J. Greenberg, S. L. Koole ve T. A. Pyszczynski (Eds.), *The handbook of experimental existential psychology*. New York.
- Stephan, E., Sedikides, C., Wildschut, T., Cheung, W. Y., Routledge, C. ve Arndt, J. (2015). Nostalgia-evoked inspiration: Mediating mechanisms and motivational implications. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 41(10), 1395-1410. <https://doi.org/10.1177/0146167215596985>
- Stephan, E., Wildschut, T., Sedikides, C., Zhou, X., He, W., Routledge, C. ve Vingerhoets, A. J. (2014). The mnemonic mover: Nostalgia regulates avoidance and approach motivation. *Emotion*, 14(3), 545. <https://doi.org/10.1037/a0035673>
- Stern, B. B. (1992). Historical and personal nostalgia in advertising text: The fin de siecle effect. *Journal of Advertising*, 21(4), 11-22. <https://doi.org/10.1080/00913367.1992.10673382>
- Strangleman, T. (1999). The nostalgia of organisations and the organisation of nostalgia: Past and present in the contemporary railway industry. *Sociology*, 33(4), 725-746. <https://doi.org/10.1177/S0038038599000462>
- Van Dijke, M., Leunissen, J. M., Wildschut, T. ve Sedikides, C. (2019). Nostalgia promotes intrinsic motivation and effort in the presence of low interactional justice. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 150, 46-61. <https://doi.org/10.1016/j.obhdp.2018.12.003>
- Van Dijke, M. ve Leunissen, J. M. (2022). Nostalgia in organizations. *Current Opinion in Psychology*, 49, 101540. <https://doi.org/10.1016/j.copsyc.2022.101540>
- Van Dijke, M., Wildschut, T., Leunissen, J. M. ve Sedikides, C. (2015). Nostalgia buffers the negative impact of low procedural justice on cooperation. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 127, 15-29. <https://doi.org/10.1016/j.obhdp.2014.11.005>
- Van Tilburg, W., Igou, E. R. ve Sedikides, C. (2013). In search of meaningfulness: Nostalgia as an antidote to boredom. *Emotion*, 13, 450-461. <https://doi.org/10.1037/a0030442>

- Werman, D. S. (1977). Normal and pathological nostalgia. *Journal of the American Psychoanalytic Association*, 25(2), 387-398. <https://doi.org/10.1177/000306517702500205>
- Wildschut, T., Bruder, M., Robertson, S., Van Tilburg, W. A. ve Sedikides, C. (2014). Collective nostalgia: A group-level emotion that confers unique benefits on the group. *Journal of Personality and Social Psychology*, 107(5), 844-863. <https://doi.org/10.1037/a0037760>
- Wildschut, T., Sedikides, C., Arndt, J. ve Routledge, C. (2006). Nostalgia: Content, triggers, functions. *Journal of Personality and Social Psychology*, 91(5), 975-993. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.91.5.975>
- Wildschut, T., Sedikides, C., Routledge, C., Arndt, J. ve Cordora, F. (2010). Nostalgia as a repository of social connectedness: The role of attachment-related avoidance. *Journal of Personality and Social Psychology*, 98(4), 573. <https://doi.org/10.1037/a0017597>
- Wildschut, T., Sedikides, C. ve Cordaro, F. (2011). *Self-regulatory interplay between negative and positive emotions: The case of loneliness and nostalgia*. In I. Nyklicek, A. Vingerhoets ve M. Zeelenberg (Eds.), *Emotion regulation and well-being* (pp. 67-83). Springer.
- Wildschut, T. ve Sedikides, C. (2023). Water from the lake of memory: The regulatory model of nostalgia. *Current Directions in Psychological Science*, 32(1), 57-64. <https://doi.org/10.1177/09637214221121768>
- Wilson, J. L. (2005). *Nostalgia: Sanctuary of meaning*. Associated University Presses.
- Ybema, S. (1997). Telling tiles: Contrast and communalities within the organization of an amusement park. Cultural complexity. In S. A. Sackmann (Ed.), *Organizations: Inherent contrast and contradictions* (pp. 160-186). Sage.
- Ybema, S. (2004). Managerial nostalgia: Protecting a golden future. *Journal of Managerial Psychology*, 19(8), 825-841. <https://doi.org/10.1108/02683940410568284>
- Ylijoki, O. H. (2005). Academic nostalgia: A narrative approach to academic work. *Human Relations*, 58(5), 555-576. <https://doi.org/10.1177/0018726705055963>
- Zou, X., Sedikides, C. ve Wildschut, T. (2023). What good is organizational nostalgia in the time of pandemic? Unpacking a pathway from COVID-related stress to authenticity at work. *Self and Identity*, 22(4), 620-638. <https://doi.org/10.1080/15298868.2022.2154258>
- Zou, X., Wildschut, T., Cable, D. ve Sedikides, C. (2018). Nostalgia for host culture facilitates repatriation success: The role of self-continuity. *Self and Identity*, 17(3), 327-342. <https://doi.org/10.1080/15298868.2017.1378123>